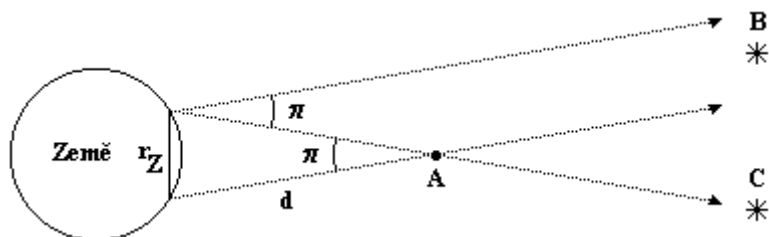

Denní paralaxa

Určování denní paralaxy vychází z určování změny polohy objektu během jednoho dne. Za základnu, vůči níž se měření provádí, se v tomto případě volí poloměr **Země** r_Z . Posune-li se pozorovatel na Zemi o **vzdálenost** r_Z , posune se na obloze objekt A vzhledem k dalekým **hvězdám** B a C o úhel π (viz obr. 13).

Obr. 13

Po změření tohoto úhlu je možné hledanou vzdálenost d vesmírného objektu od Země určit pomocí vztahu: $\sin \frac{\pi}{2} = \frac{r_Z}{2d}$.

Pozor! Úhel $\frac{\pi}{2}$ označuje polovinu **paralaxy**, která může být (teoreticky) libovolně velká. Není to hodnota pravého úhlu vyjádřená v obloukové míře!

Vzhledem k tomu, že měřené úhly paralaxy jsou velmi malé, můžeme využít vlastnosti funkce sinus (resp. funkce tangens, kterou lze použít také): pro malé úhly x vyjádřené v **radiánech** platí: $\sin x \approx \text{tg} x \approx x$.

Na základě popsaného zjednodušení je možné psát: $\frac{\pi}{2} \approx \frac{r_Z}{2d}$ a tedy $d \approx \frac{r_Z}{\pi}$.

Denní paralaxa se používá k určování vzdáleností **planet** a objektů ve **Sluneční soustavě**.

Paralaxy hvězd jsou velmi malé - platí: $\pi < 1''$.